

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

Lääketaksaa ehdotetaan leikattavan tasaisesti kaikissa hintaluokissa, jolla tavoitellaan 30 miljoonan euron säästöä.

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

Apteekkitalouden uudistuksessa on tavoite huomioida apteekkivero ja lääketaksa yhdessä siten, että huomioidaan apteekkien tosiallinen kannattavuus ja turvataan maanlaajuinen apteekkiverkosto.

Sivuapteekkivähennyksen poisto on huolestuttavaa, jos se uhkaa apteekkiverkoston kattavuutta ja sivuapteekkien toimintaa. Hyvinvointialueiden näkökulmasta kattava apteekkiverkosto mukaan lukien sivuapteekit on tärkeä osa lääkehoidon turvallisuuden kokonaisuutta ja neuvontapalveluita. Jos apteekkijärjestelmään tulee sopeutustarvetta, maantieteellisestä kaukaiset sivuapteekit ovat uhattuna tai niiden aukioloja voidaan joutua supistamaan.

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

Vastuu lääkeneuvonnasta ja lääkitysturvallisuudesta jäisi kuitenkin apteekeille. Apteekkien rooli lähiterveyspisteenä korostuu hyvinvointialueiden palveluverkon supistuessa.

Hyvil ei kannata sitä, että itsehoitolääkkeiden myyntikanavia laajennetaan nykyisistä.

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

Hyvil ei kannata sitä, että itsehoitolääkkeiden myyntikanavia laajennetaan nykyisistä. Apteekkien toteuttama farmaseuttinen neuvonta on erittäin tärkeää. Lääkitysturvallisuuden lasku tai hoitoon

hakeutumisen hidastuminen vaikuttaa hyvinvointialueiden toimintaan kielteisesti ja lisää sairastavuutta.

Itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennuksella olisi todennäköisesti kielteisiä vaikutuksia apteekkiverkostoon, erityisesti pienen väestötiheyden omaavilla alueilla.

Lääkitysturvallisuus, neuvonta ja valvonta pitää ratkaista. Lakiehdotus sähköisen lääkemääräyksen muuttamisesta oli juuri lausunnolla. Tavoitteena siinä esityksessä oli myös se, että itsehoitovalmisteet tulisivat, ainakin osittain, Kantalääkityslistalle. Jakelukanavien laajennus on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

Ei lausuttavaa.

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

Apteekkien oikeus poiketa lääkemääräyksestä ja korjata lääkemääräyksessä oleva ilmeinen virhe on erittäin kannatettava. Erityisesti saatavuushäiriötilanteissa, mikä on yleisin ilmoitettu poikkeaman syy, on erittäin tärkeää hyödyntää apteekkien henkilöstön osaamista ja turvata lääkehoidon toteutuminen. Farmaseutin tai proviisorin oikeus poiketa lääkemääräyksestä lääkkeen vahvuuden, lääkemuodon, pakkauskoon ja lääkkeen annosohjeen osalta on kannatettava. Tämä turvaa esimerkiksi saatavuushäiriötilanteissa lääkehoidon toteutumista ja vähentää tarvetta olla yhteydessä lääkkeen määrääjään.

Muutos vaikuttaa myönteisesti myös asiakkaan asemaan.

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

Esitetyssä muutoksessa sairausvakuutusjärjestelmän sairaanhoitovakuutuksen rahoituksessa lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvät palautusmaksut kohdennettaisiin täysimääräisesti valtiolle vuoden 2026 alusta alkaen. Tämä muutos ei ole kannatettava niiltä osin, joilta se toisi vakuutetuille lisäkustannuksia ja heikentäisi sekä palkansaajien että eläkeläisten taloudellista tilannetta.

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

-

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi.

Apteekkien oikeus poiketa lääkemääräyksestä ja korjata lääkemääräyksessä oleva ilmeinen virhe on erittäin kannatettava. Erityisesti saatavuushäiriötilanteissa, mikä on yleisin ilmoitettu poikkeaman syy, on erittäin tärkeää hyödyntää apteekkien henkilöstön osaamista ja turvata lääkehoidon toteutuminen. Apteekin farmaseuttisen henkilöstön lääkitysturvallisuustietouden hyödyntäminen vaikuttaa myönteisesti myös asiakkaana olevan kansalaisen asemaan ja vahvistaa apteekkien asemaa osana terveydenhuollon palveluiden neuvonta- ja palveluverkkoa.

Yhteistyö apteekkien kanssa on käynnistynyt kaikilla hyvinvointialueilla. Hyvil suhtautuu kielteisesti esityksen osiin, mitkä voivat heikentää koko Suomea kattavaa apteekkiverkoston laajuutta. Hyvinvointialueet ovat supistaneet lähiterveyspalveluitaan. Tämä korostaa apteekkien merkitystä lähipalvelupisteiden toteuttajina. Lääkkeiden myynnin siirtäminen muihin myyntikanaviin heikentäisi apteekkipalveluita erityisesti pienen väestötiheyden omaavilla alueilla ja se uhkasi myös sivuapteekkien toimintaa. Kannatettavaa ei ole myöskään lääkkeiden käyttäjien maksuosuuksien nousu, koska sillä voi olla kielteisiä vaikutuksia kokonaislääkitysturvallisuuteen.

Taloudellisten vaikutusten arviointiin Hyvil toivoo lisäselvityksiä erityisesti siitä, miten kalliiden biologisten lääkkeiden myynti on jakaantunut ja onko biosimilaari muutoksilla ollut vaikutusta apteekkien kannattavuuteen eri kokoisten apteekkien kesken.

Hyvil pitää tärkeänä, että kansalaisen omavastuu lääkekustannuksista ei nouse.

Kähärä Kirsti
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy